

Cơn ác mộng khủng khiếp nhất của châu Á có thể đang tượng hình – không phải những mối căng thẳng đang trở nên tệ hại hơn với Triều Tiên mà là với đồng đô la Mỹ đang xuống dốc. Những quan tâm lo lắng về nền kinh tế Mỹ, về cuộc chiến tranh có thể xảy ra chống Iraq và những căng thẳng đang tăng lên giữa Triều Tiên với Mỹ đang cướp đi dần giá trị đồng USD. Trong khi nó đã trở nên mong manh trong nhiều năm nay thì một sự kiện tạm gọi là cơn bão chính trị và tài chính đầy đủ đang hình thành suy yếu đồng tiền dự trữ của thế giới.

thể cho thấy là quá bảo thủ.

Các quan chức ở Tokyo, đang mất ngủ về một USD được trao đổi ở tỷ giá 110 yên so với 131 yên trong năm trước. Thực ra, nếu có một điều gì đó làm giới doanh nghiệp Nhật Bản lo sợ hơn so với một cuộc suy thoái toàn cầu thì đây là một đồng yên mạnh lên. Nó có thể đẩy lợi nhuận của các công ty như Honda Motor Co., Sony Corp và Toyota Corp, xuống mức thấp hơn. Tokyo đang chú ý ngày càng nhiều đến việc bán đồng yên ra để giúp đỡ các nhà xuất khẩu.

Các nhà làm chính sách Hàn Quốc cũng lo lắng về việc đồng tiền của họ

Nếu đồng đô la hắt hơi thì châu Á phát sốt

Đồng USD đã giảm sút ngót 11% giá trị so với đồng yên trong năm 2002 và có thể còn giảm hơn nữa. Đối với châu Á, xu hướng này là một đòn đả kích mạnh. Đúng thế, một đồng USD yếu có thể giúp làm cho các thị trường chứng khoán và trái phiếu thu hút được đồng vốn, hạ lãi suất và tăng sự thịnh vượng. Và các đồng tiền vững chắc hơn có thể có tác dụng tốt ở một thời điểm mà giá dầu đang tăng lên.

Nhưng triển vọng của Đồng Á vẫn tiếp tục khó khăn trong việc bán hàng ra nước ngoài để thu nhập đồng vốn, đến mức không thể có ý nghĩa nhiều. Các nền kinh tế trong khu vực đã đạt được một số tiến bộ, chấm dứt sự phụ thuộc của chúng vào xuất khẩu kể từ cuộc khủng hoảng tài chính châu Á 1997 – 1998, nhưng chưa đủ. Trong hoàn cảnh như vậy, đồng tiền yếu hơn so với USD là chìa khóa đưa đến thành công.

Ông Clifford Bennett, nhà chiến lược lớn làm việc tại FxMax, một tổ chức dự báo tiền tệ đã nói: "Tất cả mọi tin tức đều xấu đối với đồng USD".

Ông đã nghĩ rằng ý kiến bàn tán về sự giảm giá của đồng USD xuống 110 yên (1 USD ăn chỉ có 110 yên) có

tăng giá theo vết chân của đồng yên.

Đồng won có biến động theo xu hướng của đồng yên vì các nhà xuất khẩu Hàn Quốc là đối thủ của các nhà chế tạo Nhật. Các quan chức chính phủ cũng bàn tán ngày càng nhiều hơn để việc tiến hành các bước đi nhằm giảm giá đồng won.

Điều không hay là những nỗ lực này có thể ít có ý nghĩa nếu có thêm các nhà đầu tư chuyển sang đối lập với đồng USD. Thậm chí ngay cả nếu sự sụt giảm của đồng USD xảy ra một cách có trật tự thì châu Á vẫn bị thiệt hại xét trên tầm ngắn hạn. Và nếu một cuộc khủng hoảng hết cỡ về đồng USD mà một số nhà phân tích đã và đang dự báo trong nhiều năm nay trở thành hiện thực, thì sự việc có thể sẽ trở nên tồi tệ hơn đối với châu Á.

Sự hỗn loạn trong thị trường toàn cầu mà kịch bản trên có thể gây ra đúng ra là điều mà các nền kinh tế châu Á không hề cần đến ngay bây giờ.

Nhu cầu của Mỹ về hàng hóa Á châu cũng có thể giảm sút theo đà giảm sút sức mua của đồng USD. Nhật Bản có thể sa vào cuộc suy thoái thứ tư trong vòng một thập kỷ, trong khi Trung Quốc lại có thể tiến mạnh hơn.

Vì đồng yuan (nhân dân tệ) được gán vào đồng USD (tức quan hệ tỷ giá với USD có hiệu lực chi phối các tỷ giá với đồng tiền khác), nên xu hướng tụt dốc của đồng USD đang làm tăng thêm sức hấp dẫn của hàng Trung Quốc. Đối với phần còn lại của châu Á, một đồng tiền nhân dân tệ có sức cạnh tranh mạnh hơn là một vấn đề khó khăn hơn. Chi phí lao động và đất đai của Trung Quốc đã hút việc làm và đồng vốn ra khỏi các nước nhỏ bé đổ về nước lớn nhất.

Kịch bản tồi tệ nhất đối với đồng USD - sự rơi tự do hoàn toàn - vẫn có vẻ là nằm trong tầm tay. Để đối phó với tất cả hoạn nạn của nền kinh tế Mỹ, các nhà đầu tư vẫn còn thiếu những sự chọn lựa vững chắc trên thị trường tiền tệ.

Đồng Euro đang tăng giá nhưng đó chỉ là vì đồng USD không tăng giá mà thôi. Và nền kinh tế buồn tẻ của Nhật Bản cộng với quyết tâm của Tokyo đánh sứt đồng tiền của mình đang hạn chế sự tăng giá của đồng yên.

Tình hình có nhiều khả năng xảy ra hơn là đồng USD tiếp tục giảm thấp trong các tháng tới, và đó là sự mong đợi của Nhà trắng. Thật là cực kỳ rủi ro để ngân khố Mỹ chính thức đánh tuột sự ưu ái của nó vì mục tiêu một đồng USD mạnh, nhưng Washington có thể nghiệm ra rằng một đồng USD yếu hơn có lẽ sẽ giúp kích thích được nền kinh tế.

Ngoài ra, các nhà đầu tư ngày càng nhận ra rằng các chính sách kinh tế của chính quyền Bush là không hiệu nghiệm. Nhất là, các nhà đầu tư đang bị hù dọa bởi sự thâm hụt trong tài khoản vãng lai Mỹ mà hiện đang đạt đến 5% GDP. Khoản thâm hụt chưa phải đã thành vấn đề, nhưng vấn đề sẽ xảy ra nếu thị trường đánh tuột giá trị của đồng USD. Thật khó mà hình dung được châu Á có thể chống chọi lại điều này ra sao. Các quan chức ở Tokyo, Seoul và có những nơi khác chắc chắn sẽ cố gắng, rất nhiều để tránh thua lỗ trên thị trường ngoại hối. Nếu có cái gì đó mà năm 2003 không ủng hộ cho thị trường tiền tệ Á châu, đấy chính là sự chán nản ■

TRẦN DŨNG TIẾN

(Theo Diễn đàn thông tin quốc tế)